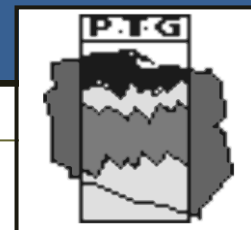

CZARNA ZIEMIA

Mniej piszemy, słabo cytujemy

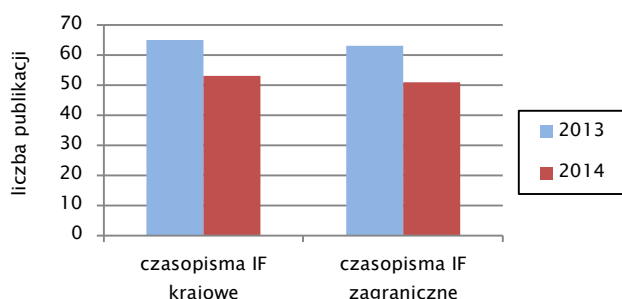
Cezary Kabała, Wrocław

Trzy lata temu zainicjowaliśmy na łonie PTG poważną dyskusję dotyczącą publikacji gleboznawczych i ich cytowania w świetle wskaźników bibliometrycznych. Dziś już nikomu nie trzeba tłumaczyć potrzeby publikowania w czasopismach posiadających Impact Factor. Wydawać by się też mogło, że zrozumieliśmy sens cytowania prac polskich autorów, co jest najskuteczniejszym sposobem podniesienia wskaźnika Hirscha. Podjęliśmy również próbę promowania kolejnych polskich czasopism naukowych, opierając się na przesłance, że skoro nasze środowisko jest tak liczne i tak dużo publikuje, to uzyskanie IF przez kilka kolejnych periodyków jest realne.

Analiza cytowań wykonana w ubiegłym roku (Czarna Ziemia nr 10, marzec 2014) nie wypadła najlepiej, lecz wówczas tłumaczyliśmy to powolnym wdrażaniem się do nowych zasad oraz długością cyklu wydawniczego czasopism. Analiza cytowań za rok 2014 nie pozostawia złudzeń i jednoznacznie potwierdza niepokojące trendy...

Oblikowane prace i cytowania identyfikowano głównie dzięki bieżącemu monitoringowi kilkudziesięciu czasopism krajowych i zagranicznych. Korzystano też z wyszukiwarki Google Scholar oraz z funkcji przeglądania w bazie Web of Science. Pod uwagę brano publikacje, gdzie przynajmniej jeden autor jest afiliowany przy polskich instytucjach naukowych. Oznacza to, że podana poniżej liczba cytowań periodyków posiadających IF nie jest pełna, gdyż nie uwzględnia cytowań w pracach autorów zagranicznych. Jednakże celem niniejszego raportu jest analiza aktywności polskich naukowców. Jest oczywiście możliwe, że mimo starań, nie wszystkie publikacje zostały „wychwycone” oraz ujęte w analizie.

W 2014 roku, w czasopismach mających IF opublikowano 102 prace z dziedziny pedologii, chemii rolnej, biologii gleby, rolnictwa, leśnictwa i ochrony środowiska, które w różnym stopniu dotyczą środowiska glebowego (lista publikacji jest na bieżąco aktualizowana na stronie <http://szopka.up.wroc.pl>). W czasopismach krajowych ukazało się 51, w periodykach wydawanych poza Polską – 51 prac. **Oznacza to wyraźny spadek łącznej liczby publikacji o 20%, ze 128 w roku 2013 na 102 w roku 2014.**

Rys. 1. Porównanie ogólnej liczby prac „gleboznawczych” opublikowanych w 2014 rok w periodykach krajowych i zagranicznych mających IF

Pośród czasopism krajowych najwięcej publikacji z omawianych dziedzin ukazało się w 2014 roku w: J. Elem., Pol. J. Env. St., Int. Agroph., Sylwan i Przem. Chem. Pojedyncze prace ukazały się również w Ecol. Chem. Engin. S, Arch. Env. Prot. i Pol. Polar Res. Wśród czasopism zagranicznych najczęściej wybierane

Spis treści

Mniej piszemy, słabo cytujemy	1
Zmiana siedziby PTG	2
Przygotowania do zjazdu PTG	3
Kronika personalna	4
Sylwetki gleboznawców: B. Dobrzański	5
Wspomnienie: Z. Strzyszczyński	6
Wspomnienie: O. Spaargaren	7
Nowości wydawnicze	7
Nowe publikacje w czasopismach z IF	9
Zaproszenia na Szkoły Letnie	10
Zaproszenie na PEDOFRACT VIII	11
Kalendarium konferencyjne	11

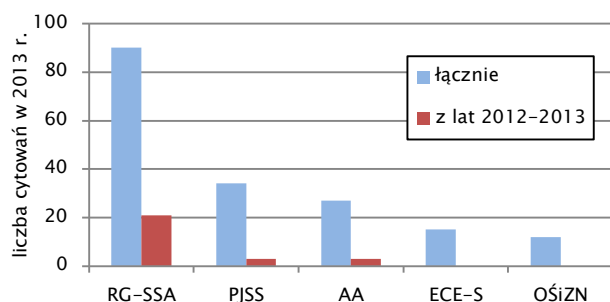
były: Geoderma, Catena i Water Air Soil Pollut. Po 1-3 prace ukazały się ponadto w: Eur. J. Soil Sci., J. Plant Nutr. Soil Sci., Sci. Total Env., J. Soils Sedim., Comm. Soil Sci. Plant An., Eurasian Soil Sci., Env. Monit. Assess., Forest Eco. Manag., Chemosphere, Fresenius Env. Bull., J. Hazardous Mat., Ecol. Engin., Env. Sci. Pollut. Res., Env. Toxic. Chem., Geomorph., Int. J. Mount. Res., Measurements.

Publikacje w czasopismach krajowych cytowały średnio 31 pozycji źródłowych, w tym średnio 13 prac polskich autorów, to jest 41%. W periodykach zagranicznych cytowano ogólnie więcej, bo średnio 52 pozycje, ale tylko średnio 11 prac polskich autorów, to jest zaledwie 21%. Sumaryczna liczba zacytowanych prac polskich autorów (w analizowanych pracach, ale z uwzględnieniem prac niegleboznawczych) zmniejszyła się z 1451 w roku 2013 do 1205 cytowań w roku 2014, a więc o 17%.

Wśród prac w polskich czasopismach mających IF, gleboznawcy najczęściej cytowali te opublikowane w PJoES – 54, JElem – 52, IAgroph – 45 oraz w Sylwanie – 28. W większości były to prace wydane do roku 2011. Cytowania te są ważne i liczą się do indywidualnego dorobku uczonych, ale niestety nie podnoszą ewaluacji (IF) czasopisma, gdyż w roku 2014 brane były pod uwagę tylko prace z lat 2012-2013.

Rys. 2. Cytowanie wybranych czasopism krajowych posiadających IF w 2014 rok (cytowania w pracach z dziedziny nauk o glebie napisanych przez polskich autorów)

Rys. 3. Cytowanie w 2014 roku wybranych czasopism krajowych nieposiadających IF (cytowania w pracach z dziedziny nauk o glebie napisanych przez polskich autorów)

Jeszcze gorzej wypada struktura cytowań czasopism niemających IF (Rys. 3). Na 15 zacytowanych prac z ECE-S, ani jedna nie pochodziła z lat 2012-2013 (podobnie w OŚiZN). Z kolei na 32 cytowania Pol. J. Soil Sci. – tylko 3 dotyczyły ostatnich dwóch lat (podobnie w Acta Agroph.). Jedynym wyjątkiem są Roczn. Glebozn. (SSA), które nie tylko były znacząco częściej cytowane w

2014 roku, ale też zasadniczo poprawiły cytowania z lat objętych obliczeniem IF (odpowiednio 90 cytowań łącznie i 21 cytowań prac z lat 2012-2013). Zatem spośród wymienionych czasopism jedynie Roczniki Gleboznawcze – Soil Science Annual mają „zauważalność” pozwalającą na staranie się o Impact Factor.

Wnioski

Szereg krajowych czasopism nieposiadających IF znalazło się w katastrofalnej sytuacji, gdyż wskutek zahamowania napływu rękopisów mają poważne trudności ze skompletowaniem kolejnych zeszytów. Jednocześnie skurczenie się o około 20%, w ciągu jednego roku, liczby prac i cytowań w czasopismach mających IF źle rokuje perspektywom przyszłych awansów zawodowych młodszych pokolenia uczonych, szansom na uzyskiwanie grantów oraz pozycji nauk o glebie w rankingach dyscyplin naukowych w Polsce, jeśli taka tendencja miała utrzymać się dłużej. **Z analizy przeprowadzonej dla lat 2013-2014 wynika, że gleboznawcy polscy nie tyle przestają publikować w krajowych czasopismach nisko punktowanych, co ogólnie publikują coraz mniej.**

Zmiana siedziby Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego

Zbigniew Zagórski, Prezes PTG, Warszawa

Zgodnie z wytycznymi Zarządu Głównego, Prezes PTG podjął starania o zmianę siedziby ZG PTG z ulicy Wiśniowej 61 w Warszawie. Po przeprowadzeniu rozmów z władzami SGGW w Warszawie uzyskano zgodę na wynajęcie lokalu na terenie kampusu SGGW przy ulicy Nowoursynowskiej 159 w budynku 37 w pokoju 1/125. Oficjalne przejęcie lokalu przez PTG odbyło się 25 lutego 2015 roku – w czasie odbywającego się posiedzenia Zarządu Głównego PTG.

Nowa siedziba ZG PTG znajduje się w gmachu Wydziału Rolnictwa i Biologii SGGW w Warszawie

Po latach Towarzystwo wróciło więc do SGGW. W latach przedwojennych oraz po II wojnie światowej – aż do połowy lat sześćdziesiątych mieściło się ono albo w Katedrze Gleboznawstwa lub Katedrze Chemii Rolniczej, w zależności kto był prezesem – czy prof. A. Musierowicz czy też prof. M. Górski. Do lokalu przy ul. Wiśniowej 61 siedzibę zarządu przeniósł w roku 1962 ówczesny Prezes, prof. L. Królikowski. On też znacznie rozbudował i wyposażał nową siedzibę zarządu PTG, co było organizacyjnie i finansowo możliwe dzięki bardzo intensywnej działalności gospodarczej Towarzystwa. Przy siedzibie zarządu funkcjonowało też laboratorium fizykochemicznej analizy gleb. W efekcie zmian realiów politycznych i gospodarczych, towarzystwo z czasem zrezygnowało z rozbudowanych powierzchni laboratoryjnych i

administracyjnych. Obecnie, w dobie komputerów i komunikacji elektronicznej oraz ze względu na zmieniający się profil działalności PTG, użytkowana powierzchnia mogła ulec dalszej redukcji.

Decyzja o zmianie lokalu była podyktowana przede wszystkim koniecznością obniżenia kosztów bieżącej działalności sekretariatu ZG PTG. Wobec braku jakichkolwiek dotacji i niewielkich wpływów z działalności gospodarczej, obciążenie budżetu Towarzystwa opłatami za wynajęcie lokalu ponoszonych na rzecz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Dzielnicy Mokotów na stawało się coraz trudniejsze. Ponadto, zajmowany lokal wymagał remontu, który dostosowałby jego stan do potrzeb Towarzystwa.

Nowy lokal na SGGW jest dostatecznie wygodny dla bieżącej pracy sekretariatu Towarzystwa oraz dla pomieszczenia niezbędnych materiałów i dokumentów archiwalnych. Obecnie trwa przeprowadzka sprzętu oraz dokumentów oraz ważnych archiwaliów. Majątek ruchomy nieprzenoszony z lokalu przy ulicy Wiśniowej ulega fizycznej likwidacji. Z największą troską traktujemy bibliotekę. Powstała ona przede wszystkim z wymiany zagranicznej z innymi towarzystwami i bibliotekami. Zawiera wiele czasopism i książek obcojęzycznych (szczególnie dużo rosyjskich) o tematyce gleboznawczej i pokrewnej, przede wszystkim z lat 60 i 70, ale także i 80 i 90 ubiegłego wieku. Pomimo wielu starań, do dnia dzisiejszego nie udało się znaleźć instytucji lub osoby prywatnej skłonnej do przejęcia większości książek i czasopism. Część księgozbioru została przekazana do oddziału CBR w IUNG a niektóre cenniejsze pozycje zostały przeniesione do SGGW. Realna jest obawa, że znaczna część księgozbioru będzie musiała być potraktowana jako makulatura.

Poza biblioteką formalnej likwidacji musi ulec również zbędne wyposażenie. Przewiduje się, że prace likwidacyjne potrwają do końca kwietnia. W tym przejściowym okresie sekretariat PTG będzie funkcjonował zarówno na SGGW – w poniedziałek i wtorek (tel. 22 5932606) oraz w środę i czwartek na Wiśniowej 61.

Nowy adres do korespondencji:

Polskie Towarzystwo Gleboznawcze

Zarząd Główny

Ul. Nowoursynowska 159 (bud. 37, pok.1/125)

02-776 WARSZAWA

Przygotowania do zjazdu PTG

Józef Chojnicki, Sekretarz ZG PTG, Warszawa

W bieżącym roku kończy się kadencja Zarządu Głównego PTG i innych wybieralnych gremiów Towarzystwa, a nowe organy statutowe Towarzystwa zostaną wybrane przez Walne Zgromadzenie Delegatów PTG podczas zjazdu we Wrocławiu. Zgodnie ze Statutem Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Zarząd Główny w dniu 25 lutego 2015 podjął uchwałę dotyczącą kalendarza przedjazdowych przygotowań w Oddziałach PTG.

Do końca marca 2015 roku powinny zostać zweryfikowane i przesłane drogą elektroniczną do sekretarza PTG – prof. Józefa Chojnickiego aktualne listy członków Oddziałów, na podstawie opłaconych składek członkowskich na koniec marca 2015 roku.

Statutowe zebrania sprawozdawczo-wyborcze powinny być zwołane do 20 kwietnia 2015 roku. Podczas zebrania przedstawione powinno być sprawozdanie z działalności oddziału w kadencji 2011 – 2015 oraz opinia Komisji Rewizyjnej. Po przyjęciu sprawozdania należy przeprowadzić wybory Zarządu Oddziału i Komisji Rewizyjnej na kadencję 2015-2019, a także wybory Delegatów na Walne Zebranie Delegatów PTG. Liczba delegatów z Oddziału jest ustalana w taki sposób, że 1 delegat reprezentuje 5 członków Towarzystwa, a w

przypadku liczby członków mniejszej niż 5, 1 delegat reprezentuje przynajmniej 3 członków. Podstawą do obliczenia liczby Delegatów jest liczba członków Oddziału na dzień 31 marca 2015 roku, którzy opłacili składki.

Do 15 maja 2015 roku powinny zostać przesłane do Sekretarza ZG PTG, w formie elektronicznej: sprawozdanie z działalności Oddziału w kadencji 2011-2015, protokół z zebrania sprawozdawczo-wyborczego, lista delegatów na Walne Zgromadzenie Delegatów PTG. Ponadto, w tym samym terminie, oczekiwane są sprawozdania kierowników Działów PTG (prof. Stefan Skiba - Dział I; prof. Stanisław Kalembasa - Dział II; prof. Bolesław Bieniek - Dział III; prof. Stanisław Brożek - Dział IV).

Przesłane sprawozdania z Oddziałów oraz od Kierowników Działów będą podstawą do opracowania sprawozdania zarządu Głównego PTG za lata 2011-2015.

Ponadto, do 15 maja 2015 roku Oddziały mogą zgłaszać wnioski o wyróżnienie odznakami PTG (srebrną lub złotą) osób aktywnie działających w Towarzystwie.

Seminarium naukowe Komisji Mineralogii i Mikromorfologii Gleb

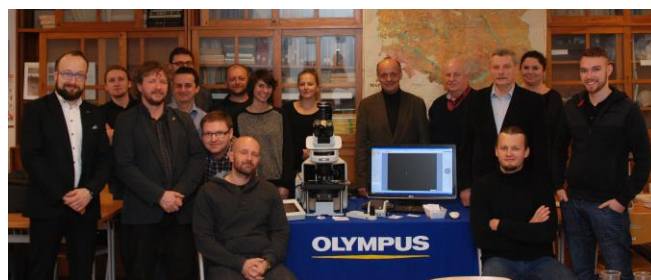
Łukasz Uzarowicz, Zbigniew Zagórski, Jacek Długosz

W dniach 9–10 lutego 2015 na Wydziale Rolnictwa i Biologii SGGW w Warszawie odbyło się seminarium naukowe pod patronatem Komisji Mineralogii i Mikromorfologii Gleb Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego pt. „Zastosowanie metod mikroskopowych i submikroskopowych w badaniach gleb”.

Organizatorami spotkania byli dr Łukasz Uzarowicz i dr hab. Zbigniew Zagórski, prof. SGGW. W seminarium wzięło udział kilkanaście osób z kilku ośrodków naukowych w Polsce (Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Rolniczy w Krakowie, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie), w których prowadzi się badania gleboznawcze i geologiczne z wykorzystaniem metod mikroskopowych (mikroskopia optyczna) i submikroskopowych (mikroskopia skaningowa z mikroanalizą chemiczną).

Oprócz dyskusji naukowych dotyczących zastosowania metod mikroskopowych i submikroskopowych w badaniach gleboznawczych, w trakcie seminarium uczestnicy zapoznali się z najnowszą ofertą firmy JEOL oraz OLYMPUS. Firma JEOL zademonstrowała stołowy mikroskop skaningowy Neoscope JCM-6000 wyposażony w analizator EDS, natomiast firma OLYMPUS przedstawiła mikroskopy optyczne (modele BX63 i BX41), na których uczestnicy mogli zbadać własne próbki. Obie firmy wsparły seminarium finansowo, za co organizatorzy składają serdeczne podziękowania.

Uczestnicy seminarium przyznali, że podobne spotkania powinny być organizowane w przyszłości, ponieważ pozwalają nie tylko podtrzymać kontakty między uczestnikami, ale również rozszerzają możliwości ewentualnej współpracy naukowej, pozwalają na wymianę doświadczeń naukowych i skonfrontowanie własnych wyników badań z wynikami innych uczestników.

Kronika personalna

Nominacje profesorskie

Prof. dr hab. Joanna Kyzioł-Komosińska z Katedry Ochrony Powierzchni Ziemi Uniwersytetu Opolskiego odebrała nominację profesorską z rąk Prezydenta RP w dniu 18.02.2015.

Prof. dr hab. Zdzisław Jary z Instytutu Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego odebrał nominację profesorską z rąk Prezydenta RP w dniu 21.01.2015.

Prof. dr hab. Wojciech Lipiński, dyrektor Krajowej Stacji Chemiczno - Rolniczej w Warszawie odebrał nominację profesorską z rąk Prezydenta RP w dniu 21.01.2015.

Habilitacje

Dr hab. Jarosław Lasota, adiunkt w Zakładzie Gleboznawstwa Leśnego Instytutu Ekologii i Hodowli Lasu Uniwersytetu Rolniczego im. Hugona Kollątaja w Krakowie. Stopień doktora habilitowanego nauk leśnych w zakresie leśnictwa, specjalność: siedliskoznawstwo leśne nadany został przez Radę Wydziału Leśnego UR w Krakowie w dniu 17 grudnia 2014 r.

Tytuł rozprawy (monografia): „Siedliskowo-florystyczna analiza środkowoeuropejskiego acydofilnego lasu dębowego (*Calamagrostio arundinaceae* – *Quercetum petraeae* [Hartm. 1934], *Scam. Et Pass. 1959*)”. Recenzenci: prof. dr hab. Elżbieta Bielińska, UP w Lublinie; prof. dr hab. Tadeusz Andrzejczyk, SGGW w Warszawie; prof. dr hab. Jan Matuszkiewicz, IGiPZ PAN w Warszawie, dr hab. inż. Jan Bodziarczyk, UR w Krakowie.

Dr hab. Elżbieta Jamroz, adiunkt w Instytucie Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie ochrony i kształtowania środowiska, specjalność: ochrona i kształtowanie środowiska glebowego nadany został przez Radę Wydziału Kształtowania Środowiska i Rolnictwa Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w dniu 22 stycznia 2015 r. Tytuł rozprawy (cykl publikacji): „Właściwości materii organicznej gleb leśnych Sudetów Wschodnich w warunkach wzmożonej antropopresji”. Recenzenci: prof. dr hab. Józef Chojnicki, SGGW w Warszawie; dr hab. Jolanta Kwiatkowska-Malina, prof. nadzw. PW w Warszawie, prof. dr hab. Wiera Sądej, UWM w Olsztynie.

Doktoraty

Dr inż. Izabela Joško z Instytutu Gleboznawstwa, Inżynierii i Kształtowania Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Tytuł pracy: „Toksyčność wybranych nanocząsteczek (ZnO, TiO₂, Ni) w różnych matrycach środowiskowych”. Obrona odbyła się 12.01.2015 r. Promotor: dr hab. Patryk Oleszczuk, prof. nadzw. UMCS; recenzenci: prof. dr hab. Lidia Wolska (UM w Gdańsku), prof. dr hab. Cezary Kabała (UP we Wrocławiu)

Inne nominacje

Prof. dr hab. Cezary Kabała z Instytutu Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu powołany został do zespołu redakcyjnego (Editorial Board) czasopisma CATENA (Elsevier).

Sylwetki polskich gleboznawców:

Prof. dr hab. dr h. c. mult. Bohdan Dobrzański (1909 – 1987)

Piotr Skłodowski, Warszawa

Profesor Bohdan Dobrzański urodził się 3 marca 1909r. w Strutynce na Ukrainie. Do szkoły średniej uczęszczał w Puławach. Studiował na Politechnice Lwowskiej na Wydziale Rolniczo-Lasowym, który ukończył w roku 1933, uzyskując dyplom inżyniera rolnictwa ze specjalnością gleboznawstwo. Tam też w roku 1939 uzyskał stopień doktora. Habilitował się w roku 1949 na Wydziale Rolnym Uniwersytetu im. Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie; w 1951 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, a w roku 1956 – profesora zwyczajnego. Badania naukowe prof. Bohdan Dobrzański rozpoczął w 1933 roku w Dublinach, w Instytucie Chemii Rolnej i Gleboznawstwa Politechniki Lwowskiej, a następnie pracował na Wydziale Inżynierii Łądowej i Wodnej Politechniki Lwowskiej do roku 1941. W okresie 1941-1944 zatrudniony był w nadleśnictwie Sielec-Bieńków. Wykładał jednocześnie gleboznawstwo na Wydziale Budownictwa Państwowych Kursów Fachowych (Politechnika Lwowska), nie przerywając pracy naukowej.

Profesor Bohdan Dobrzański poniósł szczególne zasługi w organizacji wyższego szkolnictwa rolniczego w Lublinie. W latach 1952-1955 piastował godność rektora UMCS a następnie w latach 1955-1959 był pierwszym rektorem-organizatorem Wyższej Szkoły Rolniczej, ponownie Rektorem tej uczelni został w roku akademickim 1968/1969. Pełnił funkcję Kierownika Katedry Gleboznawstwa na Wydziale Rolniczym Wyższej Szkoły Rolniczej (obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego) w Lublinie (1955-1969) oraz pierwszej w Polsce uniwersyteckiej Katedry Gleboznawstwa na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu im. Marii Skłodowskiej-Curie (1955-1963). W latach 1969-1979 był kierownikiem Katedry Gleboznawstwa na Wydziale Rolniczym SGGW.

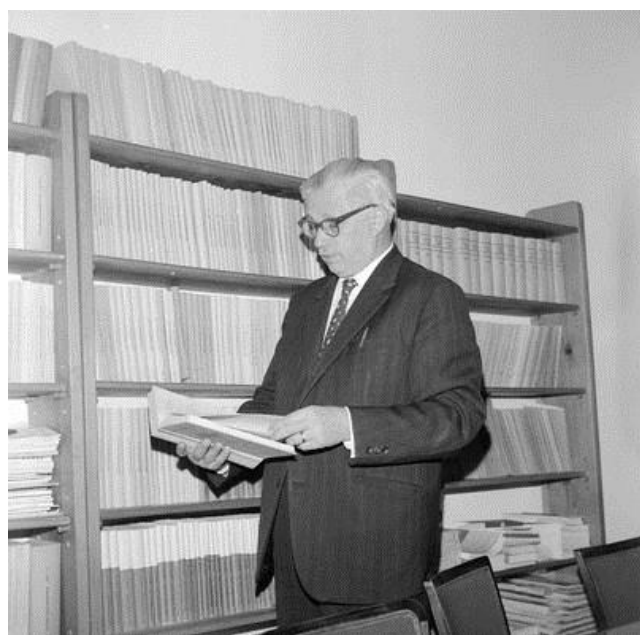

sekretarza Wydziału V PAN. W okresie 1969-1972 sprawował bardzo odpowiedzialną funkcję zastępcy sekretarza generalnego PAN, a w latach 1972-1978 – sekretarza naukowego Wydziału V PAN. Szereg lat był członkiem Prezydium PAN a ponadto kierował

Komitetem Gleboznawstwa i Chemii Rolnej.

Należy podkreślić, że prof. Bohdan Dobrzański wniósł ogromny wkład w prace naukowe i organizacyjne Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w drugiej połowie XX wieku. Był On jednym z 44 pierwszych członków PTG, które rozpoczęło swoją działalność w lutym 1937 roku. W latach 1947-1952 pełnił funkcję członka Zarządu Głównego i jednocześnie w latach 1949-1958 był przewodniczącym oddziału lubelskiego. Przez szereg kadencji (1959-1983) prof. Bohdan Dobrzański był wybierany na v-ce prezesa Zarządu Głównego PTG. W roku 1979 Walne Zgromadzenie PTG nadało profesorowi Dobrzańskiemu dyplom honorowego v-ce prezesa Towarzystwa. Prof. Bohdan Dobrzański aktywnie uczestniczył w pracach Komisji Genezy, Klasyfikacji i Kartografii Gleb, poczynwszy od roku 1949 do końca życia.

Był współautorem mapy gleb Polski w skali 1:1000000 oraz mapy gleb Polski w skali 1:300000 opracowanej przez wszystkie katedry gleboznawstwa i opublikowanej w 1960 roku przez IUNG w Puławach pod redakcją prof. dr A. Musierowicza. Prof. B. Dobrzański brał aktywny udział w pracach nad kolejnymi wydaniem i klasyfikacji gleb Polski. Profesor Dobrzański wchodził w skład Zespołu powołanego przez Ministra Rolnictwa ds. bonitacji gleb terenów równinnych, wyżynnych i nizinnych. W latach 1957-1959 prof. B. Dobrzański wspólnie z prof. A. Musierowiczem brał udział z ramienia Polski w opracowaniu mapy gleb Europy w skali 1:2500000 według legendy FAO.

Dużo wysiłku wkładał prof. Dobrzański w pracę dla Polskiej Akademii Nauk. W latach 1957-1962 pełnił obowiązki zastępcy

Grupa polskich uczestników 8. Kongresu MTG w Bukareszcie: (od lewej) J. Borkowski, L. Królikowski, H. Ugla, B. Dobrzański.

Dorobek naukowy prof. B. Dobrzańskiego obejmuje 350 pozycji opublikowanych (samodzielnych i współautorskich), w tym 160 prac badawczych, wiele podręczników, skryptów, map, broszur i 4 patenty. Prof. B. Dobrzański był współautorem i współredaktorem czterech wydań podręcznika akademickiego „Gleboznawstwo”.

Profesor zasłużył się w kształceniu kadry naukowej; wypromował 30 doktorów, a wielu spośród Jego uczniów otrzymało tytuły

profesorów. Za swoje wybitne osiągnięcia w nauce polskiej został obdarzony godnością doktora honoris causa przez Akademię Rolniczą i Uniwersytet UMCS w Lublinie oraz Akademię Rolniczą-Techniczną w Olsztynie; był odznaczony wieloma odznaczeniami państwowymi oraz zespołowymi nagrodami państwowymi. Prof. B. Dobrzański był honorowym członkiem Akademii Nauk wielu państw; honorowym członkiem wielu towarzystw naukowych. Nie jest możliwe opisanie w krótkim wspomnieniu wszystkich zasług Profesora Bohdana Dobrzańskiego – członka rzeczywistego

PAN, znanego uczonego i nauczyciela akademickiego, organizatora życia naukowego w powojennej Polsce. Należy podkreślić, że prof. Bohdan Dobrzański wniósł ogromny wkład w prace naukowe i organizacyjne Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w drugiej połowie XX wieku i na zawsze pozostanie w gronie najbardziej zasłużonych członków naszego towarzystwa.

Wspomnienie

Profesor Zygmunt Strzyszczyński (1933–2015)

Marzena Rachwał, IPIŚ PAN Zabrze

Prof. Zygmunt Strzyszczyński urodził się w 1933 roku w Rudzie Śląskiej.

Był absolwentem Wydziału Gleboznawstwa i Chemii Rolnej Akademii Rolniczej im. K. Timiriazewa w Moskwie, który ukończył z wyróżnieniem w 1957 roku jako magister inżynier rolnictwa ze specjalizacją gleboznawstwo i agrochemia. Swoje pierwsze doświadczenie zawodowe zdobywał w Wojewódzkiej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gliwicach, gdzie w latach 1957-1961 pełnił funkcję kierownika laboratorium analizy chemicznej gleby. W 1961 r. rozpoczął pracę w Instytucie Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk (IPIŚ PAN) w Zabrzu, gdzie przepracował 52 lata. W 1967 r. na Akademii Rolniczej w Krakowie uzyskał stopień doktora nauk rolniczych w zakresie gleboznawstwa na podstawie rozprawy „Ocena przydatności do rekultywacji terenów po eksploatacji piasku podsadzkowego w oparciu o studia gleboznawcze i hydrochemiczne”, a w 1978 r. w IUNG w Puławach stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie gleboznawstwa i rekultywacji terenów poprzemysłowych, na podstawie rozprawy „Chemiczne przemiany utworów karbońskich w aspekcie biologicznej rekultywacji i zagospodarowania centralnych zwalowisk”. W 1993 r. otrzymał tytuł naukowy profesora zwyczajnego. W latach 1971-2012 pełnił funkcję kierownika Zakładu Rekultywacji Terenów Poprzemysłowych IPIŚ PAN, z przerwą w latach 1975-1981, kiedy był Zastępcą Dyrektora ds. Ogólnych IPIŚ PAN i w latach 1986-1995, kiedy pracował na stanowisku Kierownika Zespołu Badawczego IPIŚ PAN. Dodatkowo, w latach 1987-1996 Profesor pełnił funkcję kierownika Katedry Gleboznawstwa i Rekultywacji na Uniwersytecie Opolskim. W tym czasie wypromował 13 magistrów i 7 doktorów.

Główne zainteresowania naukowe Profesora Zygmunta Strzyszczyńskiego obejmowały technogeniczne przekształcenia powierzchni ziemi, ich skutki ekologiczne, ekonomiczne, społeczne i technologie naprawy. Profesor dużą wagę przywiązywał do poznania właściwości granulometrycznych, fizycznych, chemicznych i petrograficzno-mineralnych utworów nadkładu kopali węgla brunatnego, kopali węgla kamiennego, rud cynku, ołowiu oraz żelaza w układzie stratygraficznym, a także prognozowanie zmian właściwości fizykochemicznych tych utworów w procesie ich zwalowania. Badania w tym zakresie pozwoliły na opracowanie biologicznej rekultywacji tzw. metodą bezglebową, którą Profesor wdrażał na zwalowiskach i wyrobiskach różnego typu i pochodzenia w ramach projektów i ekspertyz wykonywanych na zlecenie różnych podmiotów gospodarczych. Technologia ta stosowana jest do dnia dzisiejszego w rekultywacji zwalowisk powstałych po eksploatacji węgla kamiennego.

Jednak największym osiągnięciem Profesora było zainicjowanie

badania nad wpływem depozycji zanieczyszczeń pyłowych na własności magnetyczne gleby. Prof. Strzyszczyński wykazał związek depozycji pyłowych z zanieczyszczeniem gleb metalami ciężkimi, co stało się podstawą opracowania zasad magnetometrii glebowej i wykorzystania technogenicznych cząstek magnetycznych jako wskaźnika zanieczyszczenia gleb. W kolejnych latach badania podatności magnetycznej gleb (głównie leśnych) objęły swym zasięgiem cały kraj, oraz znaczne tereny Europy Środkowej, czego efektem były liczne publikacje oraz mapy podatności magnetycznej gleb różnych obszarów, a nawet całej Polski i Saksonii. Obecnie metoda magnetometrii glebowej zainicjowana przez Profesora Strzyszczyńskiego wykorzystywana jest na różną skalę w prawie trzydziestu krajach na świecie jako metoda wstępnego rozpoznania terenu, wyprzedzająca badania geochemiczne lub w połączeniu z nimi.

Prof. Z. Strzyszczyński pozostawił po sobie bogaty dorobek naukowy. Jest autorem lub współautorem około 240 prac naukowo-badawczych napisanych w

języku polskim, angielskim lub niemieckim, w tym 7 monografi oraz liczne rozdziały w monografiach.

Był członkiem, często przez kilka kadencji, wielu Rad Naukowych: Instytutu Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Międzynarodowego Centrum Ekologii PAN, członkiem Sekcji Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Ochrony Środowiska Zespołu Nauk Technicznych, Komisji Badań Podstawowych KBN, Komisji Ochrony Środowiska i Utylizacji Odpadów Oddziału PAN w Katowicach, Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN, Komisji Rolnictwa O/PAN, Komitetu Założycielskiego Instytutu Formowania Krajobrazu na Terenach Górniczych przy Minister-

stwie Wyżywienia, Rolnictwa i Leśnictwa Brandenburgii (RFN), Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, a także Zagranicznym Członkiem Korespondentem Niemieckiego Towarzystwa Gleboznawczego (Deutschen Bodenkundlichen Gesellschaft). Zaslugi i osiągnięcia Profesora zostały uhonorowane w formie nagród i wyróżnień, m.in. Nagrody indywidualnej Sekretarza Naukowego PAN za pracę habilitacyjną oraz za prace zespołowe: Rekultywacja leśna zwałowisk górniczych i Rekultywacja zwałowisk kopalni węgla brunatnego „Konin”, a także odznaczeń: Srebrnego

Krzyża Zasługi (1971), Krzyża Kawalerskiego OOP (1977), Złotej Odznaki Zasłużonemu w Rozwoju Woj. Katowickiego (1978), Odznaki Honorowej Za Zasługi dla Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2010) oraz Medalu Prezydenta RP za Długoletnią Służbę (2011).

Profesor Zygmunt Strzyszczyk zmarł 9 stycznia 2015 roku w Zabrzu. W pamięci pozostanie jako uczony o wysokim autorytecie, nieustraszony propagator nauki oraz wybitny specjalista w dziedzinie gleboznawstwa i rekultywacji terenów przemysłowych.

Wspomnienie

Otto Spaargaren (1944–2015)

Cezary Kabała, UP Wrocław

Jeszcze niedawno międzynarodowa społeczność gleboznawców świętowała nagrodzenie prof. Otto Spaargarena Medalem Guya Smitha, jednym z najbardziej prestiżowych wyróżnień Międzynarodowej Unii Gleboznawczej (IUSS), a tymczasem napłynęła wiadomość o Jego śmierci.

Otto Spaargaren urodził się 10 czerwca 1944. Studia magisterskie w zakresie Geografii Fizycznej i Gleboznawstwa ukończył w 1974 roku na Uniwersytecie Amsterdamskim. Tamże uzyskał stopień doktora sześć lat później.

Kariere zawodową rozpoczął jako pracownik edukacyjny Międzynarodowego Muzeum Gleb (obecnie ISRIC – World Soil Information) w Wageningen. Z pasją zabrał się za rozbudowę kolekcji monolitów oraz glebowych materiałów referencyjnych. Równocześnie włączył się w prace sekretariatu Międzynarodowego Towarzystwa Gleboznawczego (ISSS), który wówczas mieścił się właśnie w Wageningen. Z jego ramienia uczestniczył w międzynarodowych projektach z zakresu gospodarki żywnościowej, m.in. w Nigerii, Sri Lance i Nepalu. W latach 1983–1991 pracował jako koordynator badań gleboznawczych w większości krajów Afryki środkowej, południowej i zachodniej. Dzięki tym doświadczeniom stał się uznanym ekspertem w dziedzinie klasyfikacji gleb regionów tropikalnych. Nadal będąc pracownikiem ISRIC, w 1993 roku włączył się do prac nad międzynarodową klasyfikacją gleb, i już jako

lider grupy roboczej współtworzył ostateczną wersję klasyfikacji WRB (World Reference Base for Soil Resources), która została ogłoszona na kongresie IUSS w Montpellier (Francja) w 1998 roku. Pracami grupy roboczej WRB kierował do 2006 roku, to jest do

ogłoszenia drugiego wydania klasyfikacji WRB. W 2007 roku przeszedł na emeryturę, lecz nie zaniechał kontaktu z terenowym gleboznawstwem, gdyż jako ekspert zagraniczny włączył się do prac nad mapą gleb Irlandii i nadal uczestniczył w dyskusjach grupy roboczej WRB.

Otto Spaargaren cieszył się ogromnym autorytetem wśród specjalistów zajmujących się klasyfikacją gleb nie tylko dzięki znakomitej znajomości gleb tropików oraz innych stref klimatycznych, ale też dzięki nieustraszonemu poszukiwaniu harmonii w tworzonej klasyfikacji międzynarodowej oraz pomiędzy różnymi systemami klasyfikacji. Nie lekcewał żadnej klasyfikacji i z każdej starał się przejąć jakąś myśl do systemu międzynarodowego. W szczególności starał się utrzymać daleko idącą spójność z amerykańską Soil Taxonomy, przejmując z niej wiele definicji i kryteriów, a odstępując tylko wtedy, gdy ST trwała przy rozwiązaniach archaicznych. To właśnie Otto Spaargaren był głównym orędownikiem WRB jako pomostu między równoważnymi systemami krajowymi a klasyfikacją zastępującą systematyki krajowe.

Otto Spaargaren zmarł 13 marca 2015 roku.

Nowości wydawnicze

SIEDLISKOZNAWSTWO LEŚNE. J. Lasota, E. Błońska, 2013. Wyd. UR w Krakowie. ISBN 978-83-60633-82-3. Oprawa miękka, 232 ss. Właściwości troficzne i wilgotność gleb oraz warunki klimatyczne panujące na danym terenie decydują o charakterze siedlisk i porastających je zespołów roślinnych. Monografia w syntetyczny sposób ujmie wiedzę o siedliskotwórczej zdolności gleb leśnych wyrażonej m.in. siedliskowym indeksem glebowym (SIG) - liczbowym wskaźnikiem opartym na mierzalnych cechach utworu glebowego, opracowanym w Katedrze Gleboznawstwa Leśnego Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w celu uproszczenia i udoskonalenia kryteriów oceny żyzności gleby. Wskaźnik ten został ujęty w znowelizowanej w 2012 r. Instrukcji urządzania lasu (w części omawiającej zasady kartowania siedlisk w lasach) i wdrożony do stosowania w pracach siedliskowych. W monografii wykorzystano wiadomości pochodzące z dwóch źródeł: literatury przedmiotu oraz badań wykonanych przez autorów w ramach projektu „Opracowanie indeksów jakości gleb dla naturalnych

siedlisk leśnych nizin i wyżyn Polski i ich zastosowanie w gospodarce leśnej”.

Uwzględniając przyrodniczo-leśną regionalizację Polski, scharakteryzowano zdolność poszczególnych typów i podtypów gleb leśnych do tworzenia określonych siedlisk i warunków bytowania konkretnych zespołów roślin. Treści teoretyczne uzupełniono licznymi przykładami diagnozowania naturalnych i zniekształconych siedlisk leśnych na powierzchniach typologicznych oraz siedlisk na gruntach porolnych.

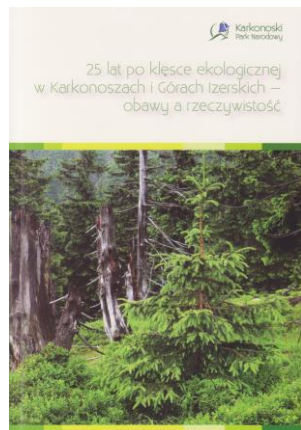
Książka jest przeznaczona dla osób wykorzystujących w praktyce wiedzę z zakresu siedliskoznawstwa

leśnego, w tym leśników i pracowników biur zarządzania lasu, jak również dla studentów przygotowujących się do pracy w leśnictwie.

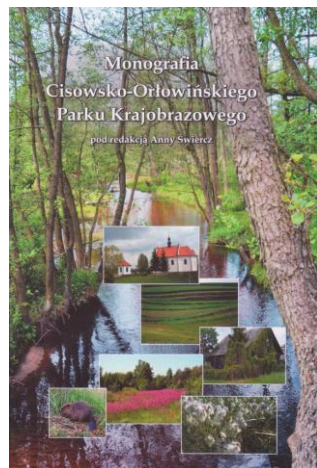
25 LAT PO KLĘSCIE EKOLOGICZNEJ W KARKONOSZACH I GÓRACH IZERSKICH – OBAWY A RZECZYWISTOŚĆ. A. Raj (red.) 2014. Karkonoski Park Narodowy, Jelenia Góra. ISBN 978-83-64528-58-3. Oprawa miękka, 300 ss. Klęska ekologiczna, jaką było masowe zamieranie drzewostanów w Karkonoszach i Górach Izerskich w latach 70. i 80. XX wieku była największym wyzwaniem w procesie zarządzania zasobami leśnymi dla przyrodników, naukowców i praktyków. W

tamtym czasie powiedziano i napisano wiele na temat przyczyn, zakresu, konsekwencji oraz sposobu reagowania na to dramatyczne zjawisko. 55-lecie Karkonoskiego Parku Narodowego było więc doskonałą okazją do podsumowania wszystkich informacji, które pojawiły się na temat klęski ekologicznej w ciągu ostatnich 25 lat. Podczas konferencji starano się ocenić to, co wiadomo na temat tego zjawiska i które sposoby przeciwdziałania z perspektywy czasu okazały się najlepsze. Próbowano określić, które z obaw

osób zarządzających zasobami przyrodniczymi w Karkonoszach i Górach Izerskich pokryły się z rzeczywistością, a które wypowiedane były nieco na wyrost. Dlatego też wydawnictwo pokonferencyjne z Konferencji Naukowej z okazji 55-lecia Karkonoskiego Parku Narodowego „25 lat po klęsce ekologicznej w Karkonoszach i Górach Izerskich” podsumowuje to, co dziś o klęsce ekologicznej i jej konsekwencjach wiadomo. W monografii znalazły się m.in. 3 rozdziały dotyczące gleb: C. Kabala i wsp. „Wpływ klęski ekologicznej na stan gleb Karkonoszy i Gór Izerskich”, T. Bińczycki i wsp. „Wpływ czynnika antropogenicznego na zawartość i formy metali ciężkich w glebach Karkonoszy w świetle wyników badań prowadzonych na przestrzeni ostatnich dekad” oraz P. Szydłowska i J. Socha „Eksperymentalne nawożenie mineralne jako alternatywny sposób poprawy stabilności górskich drzewostanów świerkowych w Sudetach oraz jego wpływ na dynamikę przyrostu grubości i miąższości”.

MONOGRAFIA CISOWSKO-ORŁOWIŃSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO. A. Świercz (red.) 2014. Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Stowarzyszenie Ziemia Świętokrzyska. Kielce. ISBN 978-83-61982-76-0. Oprawa twarda, 495 ss. Cisowsko-Orłowiński Park Krajobrazowy zachował wiele cech

krajobrazu naturalno-kulturowego. To obszar „niedzisiejszy”, relikw przeszłości, w którym przeszłość i teraźniejszość łączą się, uzyskując wyjątkową harmonię. Obejmuje powierzchnię 20 706 ha. C-OPK jest parkiem posiadającym szczególne walory przyrodnicze. Największym bogactwem środowiska naturalnego jest szata roślinna, a wśród niej lasy. Charakteryzuje je duże zróżnicowanie siedliskowe (wyróżniono 13 typów siedliskowych lasu), od boru suchego do olsu. Różnorodności siedlisk towarzyszy bogactwo

zespółów roślinnych, zarówno leśnych, jak i torfowiskowych. Występuje tu 969 gatunków roślin naczyniowych, z czego 64 objęte są ochroną ścisłą. Wielką osobliwością Parku jest występowanie zespółu

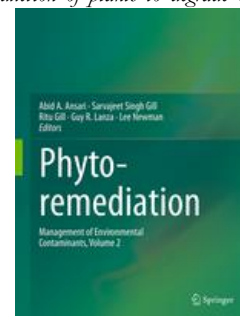
roślinności bagiennej, chronionej w torfowiskowych rezerwach przyrody Białe Ługi i Słopiec. Ochronie podlegają także fragmenty naturalnych lasów w Paśmie Cisowskim - rezerwat ścisły Zamczysko i rezerwat częściowy Cisów im. prof. Z. Czubinińskiego, który zachował pierwotny charakter z 200-letnimi drzewostanami jodłowo - bukowymi.

Na monografię składa się 10 rozdziałów charakteryzujących poszczególne elementy środowiska przyrodniczego (budowę geologiczną, klimat, gleby, wody powierzchniowe i podziemne, szatę roślinną i faunę), formy ochrony przyrody, dziedzictwo kulturowe, sieć osadniczą oraz zagospodarowanie turystyczne.

PHYTOREMEDIATION. By Ansari, A.A., Gill, S.S., Gill, R., Lanza, G.R., Newman, L. (Eds.). 2015. Springer. ISBN 978-3-319-10968-8. Hardcover, 366 p., 73 illus., 42 illus. in color. Price 160,49 Euro. Written by the world's leading authorities on phytoremediation. Contains the latest case studies and applied techniques of phytoremediation. Elucidates ground breaking methods for the production of plants to degrade or

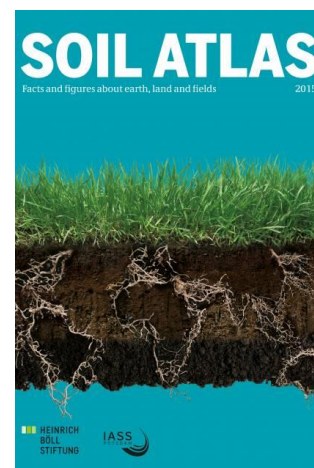
absorb the effects of pollutants. Volume two of this dual volume series includes additional examples of the use of green plants and their associated communities to remove, degrade, or stabilize contaminants entering the air, water and soil of a multitude of ecosystems. The chapters in this volume provide additional examples that illustrate how phytoremediation applications can serve as one of several useful components in the overall management and control of contaminants while using relatively low cost solar driven physiological and biochemical mechanisms common in most plants. This text also has the added value of providing remediation options that offer minimal disruption to the ecosystem or habitat under repair. *Phytoremediation: Management of Environmental Contaminants, Volume 2* presents its readers with new insights into the advantages and disadvantages of using phytoremediation to manage the continuing threat of ecosystem degradation resulting from the interaction of contaminants and climate change.

Monografia zawiera rozdział: PHYTOREMEDIATION OF COPPER-CONTAMINATED SOIL - Anna Karczewska, Andrzej Mocek, Piotr Goliński, Mirosław Mleczek.

SOIL ATLAS: FACTS AND FIGURES ABOUT EARTH, LAND AND FIELDS. Heinrich-Böll-Stiftung, Institute for Advanced Sustainability Studies, Berlin, 68 pages, 2015. We are using the world's soils as if they were inexhaustible, continually withdrawing from an account, but never paying in. For it takes several thousand years to build a thin layer of fertile topsoil, but only an hour of heavy rain to lose it. The average European needs 1.3 hectares – two football pitches – to produce all of the food and other products he or she consumes each year. That is about six times more than is available to each Bangladeshi. Almost 60 percent of the area consumed by Europeans lies outside the European Union. Global demand for food, fodder, and biofuels is on the rise. So too are land prices. In many regions, the struggle for secure land rights is a struggle for survival for individuals and communities. The global significance of soils demands global responses. 2015 is the International Year of Soils.

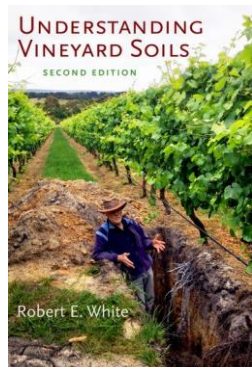
In this year, the United Nations wants to further the goal of soil protection. This Soil Atlas shows what can succeed and why the soil should concern us all.

The Soil Atlas is available in a printed version and available for download (PDF). All texts and graphics can be used under the Creative Commons License CC-BY-SA. The graphics are available as a separate download (ZIP) as well.

UNDERSTANDING VINEYARD SOILS. By Robert E. White, second edition, hardcover, 280 pages, February 2015, ISBN: 9780199342068, Oxford University Press, Price 40 USD. This new edition of Robert White's influential book presents the latest updates

on topics such as measuring soil variability, managing soil water, the possible effects of climate change, rootstock breeding and selection, monitoring sustainability, and improving grape quality. The promotion of organic and biodynamic practices has raised a general awareness of 'soil health', often associated with a soil's biology, but which, to be properly assessed, must be based on a soil's physical, chemical, and biological properties. This book is a practical guide for winegrowers, and the lay reader who is interested in the

concept of terroir and wants to discover more about the influence of different soil types on vine performance and wine character.

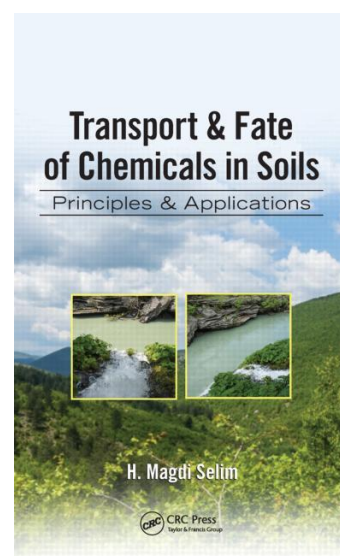
TRANSPORT & FATE OF CHEMICALS IN SOILS: PRINCIPLES & APPLICATIONS. By H. Magdi Selim, 2014, CRC Press, 352 pp, 202 B/W illustrations, ISBN 9781466557949, £89. During the last four decades, tremendous advances have been made towards the understanding of transport characteristics of contaminants in soils, solutes, and tracers in geological media. Transport & Fate of Chemicals in Soils: Principles & Applications offers a comprehensive treatment of the subject complete with supporting examples of mathematical models that describe contaminants reactivity and transport in soils and aquifers. This approach makes it a practical guide for designing experiments and

collecting data that focus on characterizing retention as well as release kinetic reactions in soils and contaminant transport experiments in the laboratory, greenhouse), and in the field.

The book provides the basic framework of the principals governing the sorption and transport of chemicals in soils. It focuses on physical processes such as fractured media, multiregion, multiple porosities, and heterogeneity and effect of scale as well as chemical processes such as nonlinear kinetics, release and desorption hysteresis, multisite and multireaction reactions, and competitive-type reactions. The coverage also includes

details of sorption behavior of chemicals with soil matrix surfaces as well the integration of sorption characteristics with mechanisms that govern solute transport in soils. The discussions of applications of the principles of sorption and transport are not restricted to contaminants, but also include nitrogen, phosphorus, and trace elements including essential micronutrients, heavy metals, military explosives, pesticides, and radionuclides.

Written in a very clear and easy-to-follow language by a pioneer in soil science, this book details the basic framework of the physical and chemical processes governing the transport of contaminants, trace elements, and heavy metals in soils. Highly practical, it includes laboratory methods, examples, and empirical formulations. The approach taken by the author gives you not only the fundamentals of understanding of reactive chemicals retention and their transport in soils and aquifers, but practical guidance you can put to immediate use in designing experiments and collecting data.

Nowe polskie publikacje gleboznawcze w czasopismach posiadających IF

Wszystkie nowe publikacje z zakresu nauk o glebie są na bieżąco dopisywane do listy na stronie <http://szopka.up.wroc.pl/>

Bačmaga M., Borowik A., Kucharski J., Tomkiel M., Wyszowska J. 2015. Microbial and enzymatic activity of soil contaminated with a mixture of diflufenican+ mesosulfuron-methyl+ iodosulfuron-methyl-sodium. Environmental Science and Pollution Research, 22:643–656.

Baran S., Urban D., Wójcikowska-Kapusta A., Bik-Małodzińska M., Żukowska G., Wesołowska-Dobruk S., Kwiatkowski Z. 2015. Phytoindicative evaluation of habitat conditions of soilless formations reclaimed with flotation sludge, sewage sludge and used mineral wool under the influence of the Jeziórko Sulphur Mine. J. Elem., 20(1): 7 – 18

Czerwiński M., Kobierski M., Golińska B., Goliński P. 2014. Applicability of full inversion tillage to semi-natural grassland restoration on ex-arable land. Archives of Agronomy and Soil Science 61, 785-795.

Czyż E. A., Dexter A. R. 2015. Mechanical dispersion of clay from soil into water: readily-dispersed and spontaneously-dispersed clay. International Agrophysics 29, 31-38.

Domańska J., Badora A., Filipek T. 2015. The sensitivity of *Brassica napus ssp. oleifera* to cadmium (Cd) and lead (Pb) contamination at different pH of mineral and organic soils. J. Elem., 20(1): 59 – 71.

Gediga K., Spiak Z., Piszcz U., Bielecki K. 2014. Suitability of Different Soil Extractants for Determination of Available Cu and Mn Content in Polish Soils. Communications in Soil Science and Plant Analysis 46(S1): 81–93.

Gruba P., Mulder J. 2015. Tree species affect cation exchange capacity (CEC) and cation binding properties of organic matter in acid forest soils. Science of The Total Environment 511, 655-662.

Ilek A., Kucza J., Szostek M. 2015. The effect of stand species composition on water storage capacity of the organic layers of forest soils. European Journal of Forest Research 134:187–197.

Janczarek M., Rachwał K., Cieśla J., Ginalska G., Bieganski A. 2015. Production of exopolysaccharide by *Rhizobium leguminosarum* bv. trifolii and its role in bacterial attachment and surface properties. Plant and Soil, 388, 211–227.

Januszek K., Błońska E., Długa J., Socha J. 2015. Dehydrogenase activity of forest soils depends on the assay used. *International Agrophysics* 29, 47-60.

Jäger H., Achermann M., Waroszewski J., Kabała C., Malkiewicz M., Gärtner H., Egli M. 2015. Pre-alpine mire sediments as a mirror of erosion, soil formation and landscape evolution during the last 45ka. *Catena* 128, 63-79.

Jonczak J., Parzych A. 2014. The Content of Heavy Metals in the Soil and Litterfall on a Beech-Pine-Spruce Stand in Northern Poland. *Archives of Environmental Protection* 40(4), 67-77.

Jonczak J., Parzych A., Sobisz Z. 2015. Carbon and nitrogen forms distribution in Histosols of headwater areas – case study from the valley of Kamienna Creek (northern Poland). *J. Elem.*, 20(1): 95 – 105

Kabała C., Płonka T., Przekora A. 2015. Vertic properties and gilgai-related subsurface features in soils of south-western Poland. *Catena* 128, 95-107.

Kacprzak A., Szymański W., Wójcik-Tabol P. 2015. The role of flysch sandstones in forming the properties of cover deposits and soils—examples from the Carpathians. *Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementary Issues*, 59(1), 225-243.

Kalisz B., Lachacz A., Glazewski R. 2015. Effects of peat drainage on labile organic carbon and water repellency in NE Poland. *Turkish Journal of Agriculture and Forestry*, 39(1), 20-27.

Kostecki J., Greinert A., Drab M., Wasylewicz R., Szafraniec M., Stodulski G., Wypych M. 2015. The total content of nitrogen in leaves and wood of trees growing in the area affected by the Głogów Copper Smelter. *J. Elem.*, 20(1): 137 – 148

Mazur Z., Mazur T. 2015. Influence of long-term fertilization on phosphorus, potassium, magnesium, and sulfur content in soil. *Pol. J. Environ. Stud.* 24, 1, 185-190.

Pajak M., Gąsiorek M., Cygan A., Wanic T. 2015. Concentrations of Cd, Pb and Zn in the top layer of soil and needles of scots pine (*Pinus sylvestris* L.); a case study of two extremely different conditions of the forest environment in Poland. *Fresenius Environmental Bulletin* 24, 1, 71-76.

Parzych A., Jonczak J. 2014. Pine needles (*Pinus sylvestris* L.) as bioindicators in the assessment of urban environmental contamination with heavy metals. *Journal of Ecological Engineering*, 15(3), 41-52.

Pawelec H., Drewnik M., Żyła M. 2014. Paleoenvironmental interpretation based on macro- and microstructure analysis of Pleistocene slope covers: A case study from the Miechów Upland, Poland. *Geomorphology* 232, 145-163.

Pietrzykowski M., Daniels W. L. 2014. Estimation of carbon sequestration by pine *Pinus sylvestris* L. ecosystems developed on reforested post-mining sites in Poland on differing mine soil substrates. *Ecological Engineering* 73, 209-218.

Piotrowska-Długosz A., Charzyński P. 2015. The impact of the soil sealing degree on microbial biomass, enzymatic activity, and physicochemical properties in the Ekranic Technosols of Toruń (Poland). *Journal of Soils and Sediments*, 15: 47–59.

Polakowski C., Ryżak M., Bieganski A., Sochan A., Bartmiński P., Dębicki R., Stelmach W. 2015. The reasons for incorrect measurements of the mass fraction ratios of fine and coarse material by laser diffraction. *Soil Science Society of America Journal*, 79(1), 30-36.

Sochan A., Bieganski A., Bartmiński P., Ryżak M., Brzezińska M., Dębicki R., Polakowski C. 2015. Use of the Laser Diffraction Method for Assessment of the Pipette Method. *Soil Science Society of America Journal*, 79(1), 37-42.

Stanisławska-Głubiak E., Korzeniowska J., Kocon A. 2015. Effect of peat on the accumulation and translocation of heavy metals by maize grown in contaminated soils. *Environ Sci Pollut Res* 22, 4706–4714.

Śwędryńska D., Grześ S. 2015. Microbiological parameters of soil under sugar beet as a response to the long-term application of different tillage systems. *Pol. J. Environ. Stud.* 24, 1, 285-294.

Waroszewski J., Kabała C., Jezierski P. 2015. Relief-induced soil differentiation at the sandstone-mudstone contact in the Stolowe Mountains, SW Poland. *Zeitschrift für Geomorphologie, Supplementary Issues*, 59(1), 209-224.

Zaproszenie

Szkoła Letnia Geochronologii

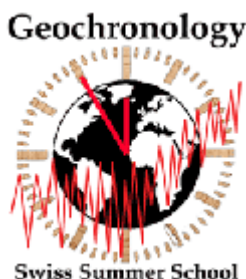
Od 30 sierpnia do 4 września 2015 r w Bergün (Szwajcaria) odbędzie się 7 Międzynarodowa Szkoła Letnia Geochronologii (7th International Geochronology Summer School: Dating techniques in environmental research).

Szkoła obejmie wykłady, warsztaty i wycieczki poświęcone różnym technikom datowania, w tym metodom numerycznym (radiocarbon, exposure dating with cosmogenic nuclides, OSL), dendrochronologii, chronologii rdzeni lodowych, jak również względnym metodom, takim jak analiza tempa

wietrzenia gleb i metoda młotka Schmidta.

Wykładowcami szkoły letniej będą m.in.: H. Gärtner (WSL), D. Brandová (Univ. Zurich), P. Cherubini (WSL), M. Egli (Uni Zurich), S. Ivy-Ochs (ETH Zurich/Uni Zurich), I. Hajdas (ETH Zurich), D. Dahms (Univ. Northern Iowa), E. Eckmeier (RWTH Aachen University) i R. Kipfer (EAWAG). Liczba uczestników jest ograniczona ze względów logistycznych do 20. Opłata rejestracyjna 720 CHF obejmuje koszty zakwaterowania, częściowe wyżywienie, wycieczki i materiały szkoleniowe. Termin zgłoszeń – 30.04.2015. Więcej informacji na stronie internetowej:

<http://www.geo.uzh.ch/microsite/geochronology/>

Zaproszenie

Intensywny Kurs Mikromorfologii Gleb

Tegoroczna letnia szkoła mikromorfologiczna odbędzie się w Zagrzebiu (Chorwacja), w dniach 17-28 sierpnia 2015 r. Organizatorami kursu są Uniwersytet w Llejdzie, Uniwersytet w Ghent oraz Chorwacka Służba Geologiczna. Wykładowcami szkoły letniej będą m.in.: Prof. Georges Stoops, Prof. Rosa Maria Poch and

Prof. Vera Marcelino. Liczba uczestników jest ograniczona ze względów logistycznych do 30. Oplata rejestracyjna będzie wynosić około 350 Euro. Termin zgłoszeń – 01.05.2015. W celu rejestracji należy zgłosić się e-mailem na adres: lgalovic@hgi-cgs.hr

Zaproszenie

PEDOFRACT VIII

International Workshop on “Soil structure and function at the changing planet: scaling and modeling”, Coruña, 16–19.06. 2015

We are pleased to invite you to join the PEDOFRACT workshop in A Coruña, Spain, in 2015. For 20 years, the problem of scaling in soils and related heterogeneous media has been addressed at international PEDOFRACT workshops organized by the Fractal Applications Group from Universidad Politécnica de Madrid, Spain (<http://blogs.upm.es/pedofractviii/>).

Contributions from those meetings were presented in special issues of journals: Ecological Modelling (2005), Geoderma (2006), Ecological Complexity (2009), and Vadose Zone Journal (2009 and 2013).

The theme of the PEDOFRACT VIII is “Scaling in soil and related systems: implications and applications for predictions in soil biology, carbon sequestration and agricultural practices”. We plan to have the leitmotif of the workshop as “Soil structure and function at the changing planet: scaling and modeling”.

The current confirmed speakers are Alexandra Kravchenko (East Lansing, MI, USA), John Crawford (Rothamsted, UK), Jeffrey

McDonnell (Saskatchewan, Canada), Nicholas Jarvis (Swedish University of Agricultural Sciences), Ana Rey (CSIC, Madrid, Spain), Alberto Guadagnini (Politecnico di Milano, Italy), Monica Riva (Politecnico di Milano, Italy) and Fernando San José (Universidad Politécnica de Madrid, Spain).

The University of A Coruña has offered the venue that presents excellent opportunity for discussions and networking in the marvelous environment that provides the city of A Coruña (<http://www.tourspain.org/coruna/>).

Further information will be available in <http://blogs.upm.es/pedofractviii/>

On behalf of the organizing committees

Yakov Pachepsky, email: yakov.pachepsky@ars.usda.gov

Miguel Angel Martin, email: miguelangel.martin@upm.es

Antonio Paz González, email: antonio.paz.gonzalez@udc.es

Kalendarium konferencyjne

(Kolorem czarnym oznaczono konferencje zagraniczne, kolorem czerwonym – sympozja odbywające się w Polsce)

2015

DAN YAALON SYMPOSIUM

8-11.04.2015 Vienna, Krems, Austria

<https://danyaalonsymp.uni-hohenheim.de/108272>

International Conference

SOILS SUSTAIN LIFE:

TOO SLOW TO FORM, TOO QUICK TO LOSE

4-7.05.2015, Tirana, Albania

<http://icos.org.al/>

7th International congress

of the European Society for Soil Conservation

AGROECOLOGICAL ASSESSMENT AND FUNCTIONAL-ENVIRONMENTAL OPTIMIZATION OF SOILS AND TERRESTRIAL ECOSYSTEMS

18-22.05.2015, Moscow, Russia

<http://www.essc-congress2015.ru/index.php/en/>

International Workshop

SOIL STRUCTURE AND FUNCTION AT THE CHANGING PLANET: SCALING AND MODELING, PEDOFRACT VIII

16-19.06. 2015, A Coruña, Spain

<http://blogs.upm.es/pedofractviii/>

18th International

Soil Conservation Organization Conference (ISCO)

ACHIEVING SUSTAINABILITY THROUGH CONSERVATION IN A CHANGING WORLD

31.05-06.06.2015, El Paso, Texas, USA

<http://tucson.ars.ag.gov/isco/index.php>

Global Workshop

DIGITAL SOIL MORPHOMETRICS

1-4.06.2015, University of Wisconsin, Madison, USA

<http://digitalsoilmorphometrics.org/>

International Conference
LAND QUALITY AND LANDSCAPE PROCESSES
 2-4.06.2015, Keszthely, Hungary
<http://lq2015.georgikon.hu/>

7th International Symposium
INTERACTIONS OF SOIL MINERALS WITH ORGANIC COMPONENTS AND MICROORGANISMS
 5-10.06.2015, Montreal, Canada
<http://ismom2015.conference.mcgill.ca/index0f50.html>

I Ogólnopolska Konferencja Naukowa
BEZPIECZNE ŚRODOWISKO – BEZPIECZNA PRACA
 8-9.06.2015, PWSOŚ, Radom
<http://konferencjabe.ios.org.pl/>

Seminarium Naukowe
SUBSTANCJE HUMUSOWE W EKOSYSTEMACH 10
 17-20.06.2015, UMK, Toruń
<https://sites.google.com/site/humicsubstancesinecosystems10>

International Workshop
Arctic and Subarctic: Diverse and Changing Permafrost
 Russian Academy of Sciences, Siberian Branch
 02-05.07.2015, Tyumen, Russia
 E-mail: sciensec@ikz.ru; melnikov@ikz.ru

13th International Conference
on the Biogeochemistry of Trace Elements
ICOBTE
 12-16.07.2015, Fukuoka, Japan
<http://www.icobte2015.org/>

10th European Conference
PRECISION AGRICULTURE
 12-16.07.2015, Volcani Center, Israel
<http://www.ecpa2015.com/>

XIX INQUA Congress
QUATERNARY PERSPECTIVES ON CLIMATE CHANGE, NATURAL HAZARDS AND CIVILIZATION
 27.07 – 02.08.2015, Nagoya, Japan
<http://inqua2015.jp/>

International Soil Conference
on Sustainable Uses of Soil in Harmony with Food Security
 17-20.08.2015, Phetchaburi, Thailand,
http://www.1dd.go.th/WEB_ISC2015/Index.html

International Workshop
SOILS AND PALEOSOLS OF BRAZIL
 23-28.08.2015, UNICAMP - University of Campinas, State of Sao Paulo, Brazil
<https://ppsg2011.uni-hohenheim.de/94442>

29. Kongres
Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
ZASOBY GLEBOWE
A ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ
31.08 - 3.09.2015, Wrocław
<http://www.org.up.wroc.pl/igosr/PTG29/index.html>

International Conference
PEDOMETRICS 2015
 14-18.09.2015, Cordoba, Spain
<https://sites.google.com/site/pedometrics2015/home>

International Conference

PEDODIVERSITY: SPACE AND TIME
 15-19.09.2015, Chernivtsi National University, Ukraine
<http://bio.chnu.edu.ua/pedodiversity-2015/>

5th International Symposium
SOIL ORGANIC MATTER.
 20-24.09.2015, Göttingen, Germany
www.som2015.org

IUSS International Congress
on the occasion of the International Year of Soils 2015
SOIL FUNCTIONS AND CLIMATE CHANGE – DO WE UNDERESTIMATE THE CONSEQUENCES OF NEW DISEQUILIBRIA IN SOIL PROPERTIES?
 23-26.09.2015, Kiel, Germany
<http://www.soils.uni-kiel.de/de/sustain-2015>

8th SUITMA Conference
(Soils of Urban, Industrial, Traffic, Mining and Military Areas)
 20-25.09.2015, Mexico City, Mexico,
<http://www.geologia.unam.mx/~cisu/suitma8/>

International Symposium
on Aeolian Deposits in Earth History (ISADEH)
 12-13.10.2015, Beijing, China
<http://www.conferencenet.org/conference/ISADEH.htm>

International Symposium on Forest Soils 2015
ISFS2015:
Linking Soil Processes to Forest Productivity and Water Protection under Global Change
 24-28.10.2015, Fuzhou, China
<http://isfs2015.com/index.asp>

2016

5th ESSS International Congress
EUROSOIL 2016
 17-22.07.2016, Istanbul, Turkey
<http://www.eurosoil2016istanbul.org/>

CZARNA ZIEMIA

Pismo Informacyjne
 Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego
 ul. Wiśniowa 61
 02-520 Warszawa
<http://www.ptg.sggw.pl>

Redakcja:

Cezary Kabała, cezary.kabala@up.wroc.pl
 Marek Drewnik, m.drewnik@geo.uj.edu.pl

Bezpośrednich uczestników zdarzeń
 zachęcamy do bieżącego nadsyłania informacji
 o konferencjach, awansach, publikacjach itd.